

ლიტერატურული გაზეთი

№11(147) 5 - 18 ივნისი 2015

ბამონის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

დათო მალრაძე

უსადაურო

— თქვენს ქვეყანაში გადარჩა რაღაც,
ამიერიდან ვერ დაგეხსნებით, —
სთქვა რედაქტორმა, როდესაც ნახა
იქ, დასავლეთში,
ჩემი ლექსები.

...აქ, თავზე მაღლა დგომა —
წესია,
ღვთაებრივ კანონს უბეში მაღავ...
აქითქვა: — ნეტავ, იმ ეკლესიას,
სადაც შენ პირჯვარს დაინერ, ქალავ.

მწვერვალის თოვლი მზეს უცქერს ლაღად
და აპროტესტებს სასტიკ განაჩენს,
...ამ ქვეყანაში ყოველთვის რაღაც,
ყოველთვის რაღაც
უნდა გადარჩეს.

ახლა კი ჩვენში, როგორც სარანჩა
სხედან ჭინკები გამხმარ ყანაში,
ბაძვენ იმას, რაც ვერ გადარჩა,
რაც ვერ გადარჩა
იმ ქვეყანაში.

ამ ქვეყანაში ცა უფრო მოჩანს,
მიხაკი ფეთქავს
კვალში საკაცის...
— ნამო, ვიკითხოთ რა უჭირს ოჯახს,
ფოტოც გახუნდა ჩვენი ძმაკაცის.

შთაბეჭდილებებით სავსე დღეების კვალდაკვალ

თბილისი ყოველთვის იზიდავდა უცხოელ მწერლებსა და პოეტებს, სხვადასხვა დროს ყველა რაღაც განსაკუთრებულს, მისთვის უცხოს, ახალსა და თავისას პოულობდა აქ, რაღაც ისეთს, რაც წარუშლელად რჩებოდა და შემდეგ ტექსტებსა და მოგონებებში აგრძელებდა ცხოვრებას. ალექსანდრე დიუმას, ევლია ჩელების, ალექსანდრე პუშკინის, კნუტ ჰამსუნის, შინრის ბიოლის, ილია ერენბურგის, ბორის პასტერნაკის, ჯონ სტეინბეკისა და ბევრი სხვა შემოქმედის თბილისისკენ სავალ გზას თანამედროვე ეპოქაშიც არაერთი უცხოელი ავტორი გადის. ზოგი სხვადასხვა ლიტერატურული ფორუმის მონაწილეა, ზოგიც ამა თუ იმ გამომცემლობის, კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრისა ან ინსტიტუტის მოწვევით, ქართულად თარგმნილ საკუთარ წიგნს წარადგენს, მკითხველს ხვდება. არიან ისეთებიც, უბრალოდ, აქაურ მეგობრებს რომ სტუმრობენ. თუმცა ჩვენს ქალაქში არასოდეს ჩატარებულა იმგვარი მასშტაბური ლიტერატურული ღონისძიება, რომელიც ერთდროულად უამრავ მწერალსა და პოეტს მოუყრიდა თავს და ქართველ ავტორებთან და მკითხველთან შეხვედრის; კულტურათა გადაკვეთის; მწერლობაზე, ლიტერატურულ პროცესებზე, პრობლემატიკაზე საუბრის; გამოცდილების გაზიარებისა და ქართული მხატვრული სიტყვის პოპულარიზაციის სრულებით ახალ გამოცდილებას დაუდებდა სათავეს. ასეთი ღონისძიება 18-23 მაისს შედგა — საქართველოს მწერალთა სახლის ინიციატივითა და ორგანიზებით თბილისის პირველი საერთაშორისო ლიტერატურული ფესტივალი გაიმართა.

კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს პროექტის — „ცოცხალი ნიგნები“ — ფარგლებში გამართული შემოქმედებითი ტურნე შიდა ქართლში

14 აპრილი

გოდერძი ჩოხელი ადამიანებს მოთხრობებდა ხედავდა და ასეც ჩაინერდა ხოლმე: გავიხედე და, სერზე სამი მოთხრობა მოდისო. ჩვენ კი მარტო მოთხრობებდა ყოფნა არ გვაკმარეს და ცოცხალ ნიგნებზე ცქეულები გავიშვეს სამოგზაუროდ შიდა ქართლში. ამ ცოცხალ ნიგნებში მოთხრობაც იგულისხმებოდა, ლექსიც, რომანიც, პიესაც და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ჯერ არ დაწერილი და არც არასდროს დასაწერი ტექსტებიც.

ჩინებული პროექტია — კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრომ 14 აპრილს, დედა ენის დღეს გამართა მისი პრეზენტაცია და ის მწერლობის პოპულარიზაციასთან ერთად მკითხველისა და ავტორის ცოცხალ ურთიერთობას, მეტ სიახლოვეს და, რაც მთავარია, ამ პროცესების რეგიონებში გააქტიურებას ითვალისწინებს.

პირველი ჯგუფი, ხუთკაციანი შემადგენლობით (ეს ხუთი — პროექტში მონაწილე ავტორები — თორემ ისე უფრო მეტნი ვიყავით და მათ შესახებ გზადაგზა ვიტყვი) იმავე დღეს, 14 აპრილს, გავიდა თბილისიდან. ამ საყოველთაო სადღესასწაულო განწყობაში რა მოსატანია, მაგრამ ისე, პირველ ჯგუფში მოხვედრა თუ პირველად წამსვლელთა, მოკლედ, „პირველობის“ უნებლიე გამზიარებელთა ბედი კი იქცა მავანის ფარული ვნებათაღელვის მიზეზად — პირველები რახან მიდიან, თავი მართლა პირველი მწერლები ხომ არ ჰგონიათ?! ჩვენ ამაზე ბევრი ვიხალისეთ, არც საადგომო და მერე კი — სამოგზაურო გუნება არ ავიმღვრიეთ, არც პირველობის ნაკლოვან ბედნიერებას შევუპყრივართ, უბრალოდ, გულწრფელად დაგვეჩანა ასე მოფიქრალი და ამაზე დადარდინებული ყველა მავანი, გნებავთ თუნდაც „პირველი მწერალი“ მთელ მსოფლიოში, ვინც სამყაროს და შემოქმედებას ამოდენა ჩიხებად და საზღვრებად ხლართავს და წლებსა და ჯანმრთელობას ამითაც იმოკლებს.

ახლა კი პირველი ჯგუფი ვთქვათ: ირაკლი ლომოური, ბექა ქურხული, კატო ჯავახიშვილი, პაატა შამუგია და მე, მონა და მორჩილი თქვენი და, რაც მთავარია — ამ შემოქმედებითი მოგზაურობების მუდმივი თანამგზავრი და პროექტის კოორდინატორი, პოეტი მარიამ ნიკოლაური და, „ცოცხალი ნიგნების“ იდეის სულიწამდგმელი, პროექტის ხელმძღვანელი ქეთევან დუმბაძე, იგივე „ქეთი მას“-ი, როგორც მას ჩვენს მხიარულ და შთაბეჭდილებებიან დღეებში შევარქვით.

პირველი გაჩერება — კასპი. შეხვედრა სამუსიკო სკოლაში იყო დაგეგმილი. ჩვენმა მასპინძლებმა, კასპის კულტურის სამსახურის წარმომადგენლებმა, დარბაზში შეკრებილი პირველი აუდიტორია დაგვახვედრეს, თუმცა ვიდრე შეხვედრას დავიწყებდით და სტუმარ-მასპინძლები ორ სიტყვას გავცვლიდით, კასპის ნიგნის მალაზიას (აღმოჩნდა, რომ ასეთი იქ მხოლოდ ერთია) ვესტუმრეთ. საბაბიც გვექონდა: დანარჩენებისგან განსხვავებით, ვინც, ასე თუ ისე ვიზრუნეთ საკუთარ ნიგნებზე და ჩანთაში თითო ცალი „ჩაფიგდეთ“, თურმე ბექა ქურხულს მსგავსი რამ აზრადაც არ მოსვლია (ალბათ, ზეპირსიტყვიერი ურთიერთობების, ანაც კულტურის სამინისტროსთან გამომცემლობების კოორდინირებული თანამშრომლობის იმედით, რაც უპრობლემოდ მოაგვარებდა ტურნეში მონაწილე ავტორების ნიგნების გავრცელებასაც რეგიონებში). ამიტომ, როცა ბექაც, ისევე როგორც ყველანი ჩვენ, მკაცრი სინამდვილის წინაშე დავედეთ, ისლა დაგვრჩენოდა, უწინოდ დარჩენილი კოლეგა ზეპირი ურთიერთობების ამარა არ დაგვეტოვებინა და მისი ნიგნები ქალაქ ქალაქ გვეძებნა...

კასპის ნიგნის მალაზიაში (ძალიან ხმამაღალი ნათქვამია, რადგან, რეალურად, საკანცელარო ნივთებს შეეკედლებული რამდენიმე ათეული ნიგნი შეგვრჩა „მალაზიის“ თაროებზე) ვერც ბექას და ვერც დანარჩენი ჩვენგანის ნიგნებს, ცხადია,

ვერ წავანყდით, მხოლოდ მარიამ ნიკოლაურის ერთი საბავშვო ნიგნი ანათებდა ყველაზე შემადგენელიდან და, ესეც ხომ იყო ცოტა სიხარული და ოდნავი შვება, დიდი იმედგაცრუების ჩრდილში...

ბექას პრობლემა კი მალევე გადაწყდა — თავად მასპინძლებმა ინტერნეტიდან ამოებტდეს მისი მინიატურები და ჩანაწერები და საჯარო კითხვის პროცესს ეს ნაომარი პაციფისტი, კოლუმბიელი კოლეგასავით ცხელი კონფლიქტების რეპორტიორი და კარგი მწერალიც შეუერთდა.

სამუსიკო სკოლაში საღამოს გამართვა რალა ბედენააო, იფიქრებს ზემოთხსენებული მავანი, რომელსაც საქმე გამოლევია და ჩასაფრებული ადევნებს თვალს მოგზაურობის ყველა დეტალს, ემანდ რამე იყოს გასაკრიტიკებელი, რამეზე პროვოკაციის გორგალი წამოვაგო და თავი გავირთოო, მაგრამ საქმე ეს არა და, უფრო მნიშვნელოვანი პრობლემებია, მარტო კასპში კი არა, თითქმის ყველა ქალაქში რომ დაგვხვდა და, ალბათ, მეტ-ნაკლები სიმწვავეთა ასეც იქნება მომ-

ნინო სადღობელაშვილი

გზაზე ცოცხალი ნიგნები მიდიოდნენ

დევნო ტურნეებში მონაწილე „ცოცხალი ნიგნებისთვისაც“ — რეალურად, რეგიონებში (დიდ ქალაქებს თუ არ ჩავთვლით) ნორმალური სივრცეებიც კი აღარაა, სადაც შეიძლება კულტურის, ხელოვნების სახელით სამ კაცზე მეტი შეიკრიბოს და ოფიციალური შეხვედრა გამართოს. ამაზე ყველაზე მეტად თავად რეგიონებში სწუხან. მაგალითად, კასპელებმა შემოგვიჩვენეს, წინა ხელისუფლებამ 40-დან ერთადერთი ბიბლიოთეკა დატოვაო და ახლა ერთადერთი, რისი იმედიც აქვთ, ეს სიახლეა — ახალმა საკრებულომ საბავშვო ბიბლიოთეკის აღდგენა და განახლება გადაწყვიტა. ეს დიდი ამბავი იქნებაო — ხარობდნენ მასპინძლები — გონიერი, კეთილშობილი, ნიგნის და მწერლის მოყვარული ხალხი, ვისთვისაც „არაფერი ლიტერატურული უცხო არ იყო“, ის კი არაა, ერთმა ქალბატონმა დარბაზში შეკრებილ ახალგაზრდებს თავისი სიყმანვილის შთაბეჭდილებაზე უამბო: თქვენი ტოლი ვიყავი, თამაზ ბაძაღუა რომ გავიცანი და ცოცხალი პოეტის ახლობლობით მოგვრილი შთაბეჭდილება დღემდე არ გამწვანებიაო.

ქალაქის ცენტრში გიორგი სააკაძის ძეგლი დგას. თავად კასპის და სააკაძეების ისტორია ჯავახიშვილებისასაც უკავშირდება და, კატომ იქვე, სააკაძის ძეგლის წინ „გასცა“ თავისი თურმე დიდი ხნის იდეა — პოემის დაწერას ფიქრობს ამ უცნაურ კაცზე, დიდი და ორმაგი სახელი რომ დაუგდია ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში და თავსატეხად ქცეულა მასზე ოდნავ დაფიქრებული კაცისთვის, თუნდაც ის ან უკვე ჩვენი ნაცნობი მავანი იყოს...

აი, ერთგულეა, აი, ლალატი! — ვთქვით ერთხმად და განვაგრძეთ გზა გორისკენ, სადაც, კეთილი დამთხვევის ძალით, ზუსტად იმ დღეს, ანუ 14 აპრილს, ქალაქის დღესასწაულს — ოქონობას ზეი-

მობდნენ. ახალგაზრდობის ცენტრში ნამდვილი კონცერტი დაგვხვდა — სიმღერები, ლექსები, ახალგაზრდებისაც და ძველგაზრდებისაც, და რაც მთავარია — გორის ქალთა კაპელა, რომელიც პირადად ჩემთვის დღის მთავარი აღმოჩენა იყო; რომელმაც გამოგნა, დამამუნჯა და მომწუხრა. კონცერტს მეუფე ანდრია და გორელების (და არა მხოლოდ მათი) უსიყვარლესი მწერალი ვანო ჩხიკვაძე ესწრებოდნენ. ბატონ ვანოს დაუსწრებლადაც ვიცნობ კარგა ხანია, ჩემი მეგობრის — მსახიობ თამარ გეგეჭკორის მამის, გურამის მეგობარია და თამუნას ნაკითხული მისი ლექსები მასხოვს, მრავალი წლის წინ. მერე პენ-მარათონი მასხოვს, მგონი, 2005 წელს და, მასში გამარჯვებული ვანო ჩხიკვაძის მოთხრობა „კობტა თამრო“, მერე ნიქოზი და 2008 წლის აგვისტოს გორი მასხოვს და ის შეგრძნება, როცა ეს ორი რამ ჩემთვის — გორი და ნიქოზი ამ კაცში გაერთიანდა, როგორც ჭირისუფლის წმინდა ცრემლში და დღეს თუ მას მოვიკითხავ, დღეს თუ მასზე ვფიქრობ, ეს იგივეა, რომ

ამოძრობილ ხეს. ვტოვებ ფულუროებს, რათა ჩემმა მეგობრებმა ამოავსონ 15 აპრილის თაფლით და გოლეულით.

16 აპრილი

წინა ღამით ჩემს ჯგუფს ისევ გორში შევეუერთდი. „ნაჭარმაგვევი“ ვახშობდნენ, უკვე მეორედ მასპინძლობდა მათ გორის საკრებულოს თავმჯდომარე, სრულიად გამორჩეული, არაჩინოვნიკი კაცი პაპუნა კობერიძე, რომელმაც ნებისმიერ ჩვენგანზე ბევრად მეტი ლექსი და მოთხრობა იცის ზეპირად, ძალიან მომხიბვლელი ხავერდოვანი ბარიტონით მღერის, საინტერესო და მრავალფეროვანი თამადაა და, უბრალოდ, დიმიტრი გელოვანი არაა და, პაპუნა კობერიძეა, თორემ ისე, დიდი გამოცანაც კია, როგორ იფერებენ ასეთ კაცს ბიუროკრატიულ წრეებში და, ყველაზე დიდი გამოცანა კი ისაა, როგორ შეძლო და „არ გაფუჭდა“ ამ წრეების ლაბრინთებში და როგორ უთავსებს ერთმანეთს ჩინოვნიკობას და პოეზიას ეს ქართლის მინდვრებივით ლალი და გულიანი კაცი დღემდე.

ჰოდა, ამ დიმიტრი გელოვანის დანაპატიუბი ვახშმიდან მობრუნდნენ ჩემი მეგობრები და იცოდნენ, დადლილი რომ დაგვხვდებოდი სასტუმროში. ამიტომ, თუ რამე იყო სუფრაზე, ყველაფერი წამოუღლიათ. ერთი „ნაჭარმაგვევი“ „შინ“, სასტუმროში გავშალეთ. ესაც, განა რა ეგეთი ალსანიშნი დეტალია, ჩემო მავანო, მაგრამ იქნებ ამას მაინც შეხედო უწყინარი თვალთ და გარეთ თუ არა, საკუთარ თავთან მაინც ალიარო, რომ მეგობრობა მართლაც ოცდაოთხსაათიანია და სიყვარულივით ვერტიკალურ-ბრუნვადი. მით უფრო, თავზე აპრილის ვარსკვლავებიანი ზეცა თუ დაგჩახჩახებს და შენს წინ ისეთი ოქროს ადამიანები მასლაათობენ, როგორებიც მარიამი, ირაკლი, კატო, ბექა, პაატა და ქეთი მასია. ჩემი საყვარელი მწერლები და პოეტები, მნიშვნელოვანი, ძალიან საინტერესო ავტორები, შემოქმედებას ყველა თავისებურად შენიშული და მასში შეყვარებული...

16-ში დილით, ადრინადა, ნიქოზში მივდივართ. მეუფე ისაიას რეზიდენციის გვერდით სახელოვნებო სკოლაა, რომელზეც უამრავი რამ მსმენია. აქ ნამდვილი დღესასწაულები იმართება. უფრო სწორად, ასეთი ამბავია: თითქოს რაღაც უსახელო დღესასწაული ერთხელ მოვიდა აქ და სამუდამოდ დარჩა. გახანგრძლივდა. სიცოცხლის დღესასწაული ნიქოზში, სოფელში, რომელსაც დღემდე ატყვია ომის კვალი. მეუფე ისაია პროფესიით ანიმატორია და აქ ანიმაციის განვითარებას წლებია, ცდილობს. ჩვენმა მასპინძლებმა — მამა დავითმა და სახელოვნებო სკოლის მასწავლებელ-მოსწავლეებმა ოლესია თავაძის საბავშვო ნიგნის მიხედვით შექმნილი ანიმაცია გვაჩვენეს, რომელიც ბავშვებმა დამოუკიდებლად შექმნეს და არაერთ პრიზიც დაიმსახურეს. სკოლის კედლები ტონინო გუერას ნახატების რეპროდუქციებითაა სავსე, რომლებიც მის მეუღლეს საგანგებოდ უჩუქებია. აქ, ნიქოზში ყველაფერი არაჩვეულებრივია, არაორ-

15 აპრილი

ბევრი მიზეზის გამო ამ დღეს თბილისში ცოტა ხნით დაბრუნება მომიწია. დამრჩა სიცარიელე, როგორც ლურსმან-

შე(საქაჲ)

მსურის მიქცევათა ნელი ნავლი მზირდეს წელიწდეულების შრიალს, სახედველში — ხეივნები ალვის, ხელისგულზე — აჩხვერილი შვრია. წყალნი დადგეს ჟამთა უჟამოთა, მთანი განსქდეს, მზღვარი დასდვის ლოდინს, ნათლის შენის — სამოსელის ქობა, საყდრის შენის — თავკიდური ლოდი. თავან-თავან ქარდაქარი წყრება, დღეებს აბოჟირებს საბელგრილებს, დღეთა იმ გრილობში არ მიწყობდი ხსოვნის ლარნაკში გეორგინებს? ცანი ცათანი განდღეს მქისე, ზესკნელს მისნობდეს ნაბურდალი, ამიღე, ავშირი ხრწნილი მზის ქვეშ სიმწრის მტვენების ნაგუდალი. ვმწყემსავ ამძრახებს ელვის მხეცთა, განსვლის საარებად სად მიწელი, მარჯიან თხემებზე დაგერეცა მებრუე დღეების სამშვიდველი. შელოცვებს საწუხარნი მიაქვს, წუთში ნათლიერებს დაებარდნეს, სხივი დაეტევენა ცათა წიაღ, მიდრკა ცხოვარი და... დაებარდნეს!

ბაირა ფშანვა

გაკიდებული ფშანზე წნორები. წნორებზე წნორის გირლიანდები. ჩელტის ხიდები, მჩატე მორევი, გადაჭდობილი წნორქვეშ ლანდები. ბაირა, ახლა წყალზე გულია, გაუქრეფიათ ცა ტარტაროსებს, აქ შელოცვები და გურგურია, აქ ავსულები ფქვევენ ტაროსებს. და განბრძობილი წლების ნაფიფქარს ლენავ, მიჰყვები ფიფქის ურიკებს, წნორებქვეშ ორი ლანდის ნაფიქრალს მღვიმეებს პეშვით ჩამოურიგებ. ოი, ბაირა, გაშალე შენი ჭრელი მანდილი, წუხელ არ იყო ტარტიუფთა მეჯლისზე გნახე, სად მიდიოდი ნეტა ამ დილით? ვარდი დაცურდა შენი ოფლიდან, ვარდი დაცურდა მყრალი და ბლანტი, შენ დასაბმელი ლამეების ჯოგიც გყოფნიდა, როგორ გეთრია ცისკრების ალტიც!.. დაილევაო ხომლი კაენთა, დაილევაო, მეტყვი, ნამდვილად, ხედავ, ბაირა, ცაზე მთვარე წყევლად აენთო — გაშალე შენი ჭრელი მანდილი. წნორებქვეშ მთვარემ ჩამოგაკითხა, ბაირა, მთვარე — შენი დობილი — ირჯება, ფშანზე წნორქვეშ გაკიდა თქვენი ლანდები გადაჭდობილი.

ეს გაზაფხული

ეს გაზაფხული ძალუშია ეს გაზაფხული ცელქობისთვის გაკვეთილიდან გამოგდებული მეშვიდეკლასელია ფეხისწვერებზე შემდგარი ონავარი ბიჭია

ნანა გასვიანი

ფანჯრიდან რომ ცოლ-ქმრის საძინებელში იჭვრიტება ეს გაზაფხული მეძავია კაბანამოხდილი ყველას უტიფრად ემასლაათება და გემოზე გამომტყვრალს ფეხიც ერევა ეს გაზაფხული პროვოკატორია სახლამდე მომდია და ყველას გასაგონად მომყვიროდა როგორ გადაჰენტა ალუჩები შენი ეზოს ბოლოს ეს გაზაფხული წერაზეა ამ გაზაფხულს თეთრ ხიდზე გაველა-გამოვლა უყვარს და თვალი სულ წმინდა გიორგის ეკლესიისკენ გაურბის ეს გაზაფხული მოძალადე მდგმურია თვალემშიც შემომისახლდა და სისხლშიც ეს გაზაფხული ოინბაზია უბეში მიძვრება და თუ მომიხელთა წვივებზეც მჩქმეტს ეს გაზაფხული მომრიგებელი მოსამართლეა ყველასთან მოგარიგებ შე მოურიგებლო შე უკმეხოო ეს გაზაფხული მეგობარია ხელი ჩამჭიდე მწვანეყვავილაზე ავირბინოთ იმ მწვანე ყვავილს მე გაპოვინინებ მარტო მე ვიცოი მარტო მეო ეს გაზაფხული მაჭანკალია „შენს სახლიდან მის სახლამდე კოჭის ძაფი გამიბიაო“ გულზე გასახეთქად ლილინებს და სიცილით კვდება შენ ოლონდ თვალები დახუჭეო თვალეზიო ციმციმ მიგიყვან მასთანო ციმციმო ეს გაზაფხული მკვლელია ჩემს სულზე უჭირავს თვალი აგე მოაჯირი და აგე რიონიო მეჩურჩულება ზურგს უკან კი მეყვავილეს ჩემს პანაშვიდზე მოსატან ყვავილებს უკვეთავს

უზარმაზარს მდიდრულს რადგან ეს გაზაფხული ყველა ქუთაისელივით ცოტათი მეტიჩარაა

დამაცადოს სეირს ვუჩვენებ მაგ თაღლითს მაგ შოუმენს წუთით ბალიშზე როგორ არ მიდებს თავს წუთით როგორ არ მილულავს თვალებს ავდგები და ერთხელ ზაფხულში გავეპარები

სონეტი იუდას მესხეთი პროკურატორზე მხედარ პილატა პონტოელზე მინანერი ბულგაკოვის რომანზე — „ოსტატი და მარგარიტა“

ბეთბაგეს კვირტი ლელვიანში დახსნეს ლელვებმა. კედრონს გამოლმა, ზეთისხილის მთაზე, მხედარო, ცა მოინიშნეს ჭილყვავებმა, მზისგულზე ლღვება ხასმონეების სასახლეთა მუნჯი კედარი. ანტონიუსის შემზარავი კოშკის ასლექილ კამარედებქვეშ ყარს ქუჩები. ტბორი. ტევრები.

იუდეაში ჩამოდგება მალე პასეკი, პროკურატორო, ერშალაიმს რად ემტერები?

საძულველ ქალაქს შენსას დასხდა სინედრონი მსჯავრისთვის. მსჯავრი არ იქნება, ატყობ, იოლი. ბენვი გადაჭრას, ვინც შეაბა, დაე, იმანო,

ხელები, ოქროსშუბიანო, არ დაიბანო!.. „...ის გაიძვერა კაიაფა... ის უტიფარი...“ დულს კვიც-ურჩხულით დადალული მთვარის ტვიფარი...

რაბი

„ჩეხზე და გულზე მოგეშვება. მე ერთხელ ვერხზე და მას მერე სიყვარულის ცრემლები ჩამდის გულში“. ცირას მესიჯიდან

იყო მუშტისხელა და ერქვა გული და დაიწურა და დაინრიტა და ცერებზე შედგა რაბი ლილეოსავით შემალდა და გაიშალა და აინია და აცურდა რაბი კლდეებს და ქარაფებს და ღრუბლებს და ორბთა საბუდარებს შეეხალა რაბი ინივლა და იზრინა და იქუხა და იგრგვინა და ცა ფეხად ჩამოშალა რაბი ცისარტყელასავით მოირკალა და მოიღვენთა და მოირღვა და ცოდვის წვიმებად წამოვიდა რაბი ამ ცოდვის წვიმებში უნდა ვიხობო და უნდა ვილოლო და უნდა ვინანწალო რაბი შუშის ნამსხვრევებზე და ალესილ ხმლებზე და დანის პირებზე ფეხშიშველმა უნდა ვირბინო რაბი სისხლი უნდა მწვეთავდეს და ჩირქი უნდა მწვეთავდეს და ბალღამი უნდა მწვეთავდეს ჭრილობებიდან რაბი კოჟრები უნდა მომედოს და აბედი უნდა მომედოს და კეთრი უნდა მომედოს რაბი ქვესკნელში უნდა ჩავვარდე და წკვარამში უნდა ჩავვარდე და

ბალახის ღერივით უნდა გამთიბონ რაბი სახლი უნდა წამართვა და კარი უნდა წამართვა და მსხლის ჩერო უნდა წამართვა რაბი დედა უნდა წამართვა და დედა უნდა წამართვა და დედა უნდა წამართვა რაბი ენა უნდა წამართვა და სასო უნდა წამართვა და ილაჯი უნდა წამართვა რაბი ეჩხუბეო მეგობარმა მირჩია და უნდა ნაგეჩხუბო რაბი ცხვირი უნდა ჩამოვუშვა და წარბები უნდა შეგიყარო და ქვეყანაც უნდა შეგიყარო რაბი უნდა გიჩვილო და სასამართლოში გარბენინო და ნაფიცი მსაჯულები უნდა დაგასიო რაბი. ნამუსზე ხელი უნდა ავილო და შუბლის ძარღვები უნდა დავიწყვიტო და ძველ ბიჭებშიც გაგირჩიო საქმე რაბი იცოდე დაგემდურე და იცოდე გაგიდექი და დღეიდან ჩემი ფეხი არ იქნება შენს წინკარში რაბი აქ ხომ პირი მაქციე და აქ ხომ ზურგი მაქციე და იქ მაინც მიმიხედე დედას რაბი მოხუცს მიმიხედე რაბი მერე მოდი და ერთხელაც მოდი და თუ გინდა ანაზდად თავს წამომადექი რაბი ფეხებში ჩაგივარდები და მუხლებზე მოგეხვევი და შენს წინ მიწას ავლოკავ და ნუ წამომაცენებ რაბი გულში სინანულის ცრემლის ტბებია და გულში მონატრების ცრემლის ტბებია და გულში სიყვარულის ცრემლის ტბებია და ამ ცრემლის ტბებში დაგბან ფეხებს რაბი ხამლი რად მიწადა და ტილო რად მიწადა და ჯვალო რად მიწადა და ჩემი თმებით გაგიმშრალე ფეხებს რაბი თუ ამჩნევ თვალებიდან სინანულის მზეები რომ ამომდის და თუ ამჩნევ თვალებიდან სინანულის მთვარეები რომ ამომდის და თუ ამჩნევ ამ ბოლო დროს თმები რა სწრაფად მეზრდება რაბი თუ ამჩნევ თვალებიდან სინანულის შუქურ-ვარსკვლავები რომ ამომდის და თუ ამჩნევ ამ ბოლო დროს თმები რა სწრაფად მეზრდება რაბი.

როლი და ასაკი

დგამდნენ „რომეო და ჯულიეტა“-ს, ინყეს როლების განაწილება და მსახიობმა მოხუცებულმა ჭაბუკ რომეოს როლი ითვალა.

მოხუცი იყო არტისტი კარგი და ვერ შეჰკადრეს, არ შეგფერისო, ოღონდ ეს ჰკითხეს: „ჭალარა რომ ხართ, თმა რომ გაქვთ თეთრზე თეთრი ფერისო?“

მოხუცმა უთხრა, პარიკს დავიდებ შავსა და თანაც ხუჭუჭასაო, დავემგვანები მაშინვე ჭაბუკს, ვერვინ შემატყობს ბებრობასაო.

დასთანხმდნენ, აბა, სხვა რა გზა იყო, რეპეტიცია დაინყეს მყისვე, მოხუცი ყველას სჯობდა სიტყვაში. პირველი იყო ცეკვაშიც ისევე.

და ჯულიეტას ვინც ასრულებდა, კეკლუც ქალიშვილს ნაზსა და ლამაზს, მართლაც რომეოდ ერქვინა კაცი, რომ ამეტებდა ასაკით მამას.

და შეუყვარდა მოხუცი იგი, თუმცა არავის უმხელდა ამას და დაემგვანა მისი ცხოვრება თან დაძაბულს და თან ლამაზ დრამას.

ყველა ტკბებოდა მათი თამაშით და პრემიერას ელოდნენ გულით, დიდი გავარდა ხმა იმ დადგმაზე, ხალხი სალაროს მიანყდა ფულით...

ბოლოს დადგა დღე, დღე მშვენიერი რეპეტიციის გენერალურის, დღე წინათგრძნობით განათებული სანახაობის გენიალურის.

და იმ დღეს უკვე საჭირო იყო ჩაეცვათ როლის შესაფერისად. და მოიტანეს პარიკი ბევრი სულ ხუჭუჭა და შავი ფერისა.

დაჯდა სარკესთან ჩვენი მოხუცი არტისტი, მართლაც კარგი და წრფელი, დაიდო თავზე ერთი პარიკი და გაუშეშდა ჰაერში ხელი...

ერთხანს უყურა სარკეში პარიკს გაოცებულმა, გაოგნებულმა, მერე შეჰყვირა, შეჰბლაგლა სარკეს თავის სიდინჯით მუდამ ქებულმა.

პარიკი უცებ მოიძრო სწრაფად და დაიხურა მყისვე მეორე. და შეიგინა ხმამალლა ისე, როგორც აგინებს ღორებს მელორე.

მოვარდა უცებ თეატრის დასი, ჯულიეტაც მოდის იქ რონინებით, ჰხედავენ, კაცი იხურავს პარიკს, მერე მოისვრის იქით გინებით.

სხვას დაიხურავს, მასაც მოისვრის თან იგინება და ინყევლება, ნახეს, გაჰკვირდნენ და მიხვდნენ: საქმეს რომ არაფერი არ ეშველება.

თავჩაქინდრული იჯდა მოხუცი და ნაოჭები შუბლს უღარავდა: თავზე რომელიც კი დაიხურა ყველა პარიკი გაჭაღარავდა.

წინდაეი

მაკა ჯოხაძეს

ეს მაკუნა — მაკუკუნა გვიქსოვს ფერად წინდებსაო, ფერადებით გვიხალისებს წუთისოფლის ბინდებსაო.

ამ წინდებში ბიჭებს შარვლის ტოტები გვაქვს ჩატნეული, ვდგავართ, თითქოს გაზაფხულის ცელქ მორევში ჩათრეული...

არ შეწყვიტო, დაო, ქსოვა, ყველას უყვარს შენი წინდა, დაგვიბრუნე გაზაფხული... არის საქმე უფრო წმინდა?

გული — მინა

მინასა ჰგავს ჩემი გული ყინვისაგან მოხატულსა და იმ ყინვად გეტყვი, ჩემო, მე და შენსა სიყვარულსა.

გიყვარდი და არც გიყვარდი, ყინვასავით იყავ ცივი, შეიჭირხლა ჩემი გული, ამას ვტირი, ამას ვჩივი.

მაგრამ გული შეჭირხლული სანახავად ლამაზია და ცხოვრების დიდ გვირგვინში მოელვარე აღმასია.

მამ ჯანდაბას ჩემი თავი, კვლავაც ყინვად დარჩი ჩემთვის, კვლავაც, ვაგლახ, ჩემი გული მოსაჭირხლად დარჩეს შენთვის.

დაე, ლამაზ ნახატებად კვლავ დააჩნდეს ყინვა შენი და სხვებისთვის იყოს მუდამ მჭვირვალე და შუქის მფენი.

და თუ ყინვით უღმობელით ერთხელც გასკდა გული — მინა, მაინც გამადლი, რომ მაგ ყინვამ მე სიცოცხლე მაგრძნობინა.

მზაპრი

თვალედახუჭულო კარუსელის მგზავრო თითქოს სადღაც შორეთს გინდა გაემგზავრო.

გავა სამი წუთი, მაგ ბილეთის ვადა, თვალეებს ახელ, ამბობ: სად ვიყავი, სადა?

აქ იყავი ისევ, არ ნასულხარ არსად, მებლიეთე კაციც აგერა დგას თარსად.

იტრიალებს ეგ წრე და ისევ აქ მოვა ისევ ძველი ქუჩა, ისევ ნაგვის გროვა.

პაპე მაშეს ცხენი ვერ წაგიყვანს შორეთს, ვერსად გაექცევი მყრალეთსა და შმორეთს.

ამ ქალაქს რომ გასცდე, ტიალსა და ვერანს, უნდა შემოახტე მოჭიხვინე მერანს.

გაგაქროლებს ველზე, გადაგაფრენს კლდეებს და გაჩვენებს შორი ქვეყნის ორქიდეებს.

თუმც იცოდე ისიც, რომ მერანით ქროლვა

სახიფათოც არი, გულს მოუნწევს თრთოლვა.

ვაპთუ ჩამოგადგოს ქვა-ლორლიან გზაზე, ან უდაბურ ველზე, ან ნისლიან მთაზე...

კარუსელის ცხენი არის უფრო მშვიდი, აქ არ გელის შიში, არც ხიფათი დიდი.

არ გასველებს წვიმა, არ გიბერავს ქარი, შენი მყუდრო ბინაც აგერ ახლო არი.

აქ არ შეასკდები ხეებსა და კლდეებს, და ვერც ნახავ შორი ქვეყნის ორქიდეებს.

სურათი

ჩოხაში გამონკეპილი თავს ვანონებდი ქალებსა, მალიმალ გაველიმებდი ვუპაჭუნებდი თვალეებსა.

ვილაც ასხამდა ტყვიებსა ჩემს მკერდზე დასახალეებსა, ვაჰმე, ლამაზსა ხალეებსა მინაში დასამალეებსა.

როგორ გიამბო

როგორ გიამბო, ჩემო ლამაზო, რაც მიფიქრია და მიდარდია, როგორ შეგიკრა დიდ თაიგულად, სულ ეკლებია, განა ვარდია.

როგორ გიამბო, ჩემო ლამაზო, რაც მიდარდია და მიფიქრია, მწარე ბრძოლებში ნავიდა წლები, განა უბრალოდ გადამიყრია.

მეჭირა დროშა მართალი, წრფელი და ძირს წამითაც არ დამიხრია.

ოჟულია

დანიიდან მოვიტაცე, სახლში მიმყავს ოფელია, წამდაუნუნე მეკითხება: „ეს რომელი სოფელია?“

მოენონა ჩემი მხარე და გაუქრა გულში დარდი, ყვირილაში მოისროლა პრინცის ნაჩუქარი ვარდი...

ხანძარი

ღელავს ჯეჯილი, კარგი რამ არი, თითქოს ტორტმანებს მწვანე ხანძარი.

და ისე დახტის მწვანე კალია, თითქოს ამ ხანძრის ნაპერწკალია.

ნანა გასვიანი

მაღალი ნოტი

რას უყვებიან ჩრდილები ჩრდილებს?
ჩრდილებზე ჩრდილი მიცოცავს, მარი,
ენკენისთვის მზე გულს აგიჩვილებს,

ჩემო პატრიარქო

ჩემო პატრიარქო
ქერუბიმებმა მოიკეცეს ფრთები შენს მხრებზე
ჩაუთქვი სული
უფალს ეს ღამე პირველთაი უნდა ვუთითო

ჩემო პატრიარქო

მასწავენ როგორ შევავებო სხეულით მაღლი
ჭმუნვის სოფელი ტანზე ხამლად როგორ ჩავიცვა
როგორ დავსთხოო
ცრემლის სისხლი სინანულად და შენდობად

მასწავენ ჩემო პატრიარქო

როგორ გავძლო
როგორ გადავრჩე

ჩემო პატრიარქო

„დღე დღესა აუნყებს სიტყვასა და...“
მაუნყე სიტყვა
ლოცვას რა ცეცხლი დაურბის და
რა ჭრიანტელის ფოთლები მეზრდებიან

ჩემო პატრიარქო

„ღამე ღამესა მიუთხრობს მეცნიერებასა“
მიუთხრობ მანამ
ჩამოისვენე მაგ ჯორკოზე
მაგ ღიმილი გადაფინე მწუხრის პეიზაჟს

ჩემო პატრიარქო

გაგეგზავნები ბზის ტყეებში
ბზის ყვავილი მონამეთით მოგვეხარება
დავიდე თავქვე
ცაში ირაო ბნელიანად შეკრეს ძერებმა

ჩემო პატრიარქო

მანიშნე როდის
ამოვავლო ურმისთვალე ჯავრის ქიდან
ოქრომკედით მოვქსოვო ქარი
ხნულში ფესვით ფესვი გავიდგა

გურამ პეტრიაშვილი

პაპაია

ის ამ ენძელას პეპელა იყო,
მაგრამ უყვარდა სულ სხვა ენძელა
და ორ ენძელას შორის ფარფატი
ბოლოს და ბოლოს ისე ეძნელა,

სხვის ცოლს

ჭრელს დაგპირდები გაზაფხულს
და შემოდგომას ღვინიანს,
შემოგატარებ ცხენითა
სოფელს უხვსა და ღვინიანს...
რა თავში იხლი მაგ ქმარსა
ავსა და ოქროს კბილიანს.

ჩიტი და მისი შერი

მიიყვანა შავი შავი
და სარკეში ჩაახედა,
შაშვს ეგონა თავი ყვავი
დაიკვენესა: „ვაი, დედა!“

კაცმა უთხრა: „ნუ იდარდებ,
ნუ შეგაკრთობს შენი ფერი
ქვეყნად, ჩიტო, მთავარია:
მღერია ხარ, თუ ვერ მღერი.“

მატარებლების სადგური

აქ იმდენი განშორების
დაგროვილა სევდა,
აქ იმდენი მწარე ცრემლი
იმდენ გულსა ხევდა...

ვერ იქნება აქ ვერავინ
მხიარული, ლალი,
ეს შენობა კი არ არის
არის სევდის ბალი.

სუმრობა

როგორც ღრუბელი
სავსეა სიტყვით,
ისე ეს ქალი
სავსეა სიტყვით.

დამდევს ღრუბელი,
უნდა დამსეტყვოს,
დამდევს ეს ქალიც,
უნდა დამსიტყვოს.

ვატყობ, ან მალე
დავისეტყვები
ან კიდევ მალე
დავისიტყვები.

რაც სათქმელია,
სჯობია ითქვას,
მგონი დასეტყვა
მიჯობს დასიტყვას.

სიყვარული

მოგვივლენ მანანოები,
ტკბილსა გვიმღერენ ნანასა,
სიზმარში ჩაგვაცოლებენ
ლამაზსა გამოცანასა:
რა არის, გულს რომ მოგვიკლავს
მაგრამ არა ჰგავს დანასა?

მატარებელი

გამომეღვიძა, სამშობლოში ვიყავი უკვე
და ფანჯარაში ჩხერიმელა მოჩანდა ჩემი,
ისე ავმღერდი, საოცარმა მევიოლინემ
თითქოს ჩემს გულზე ჯადოსნური დაუსვა ხემი.

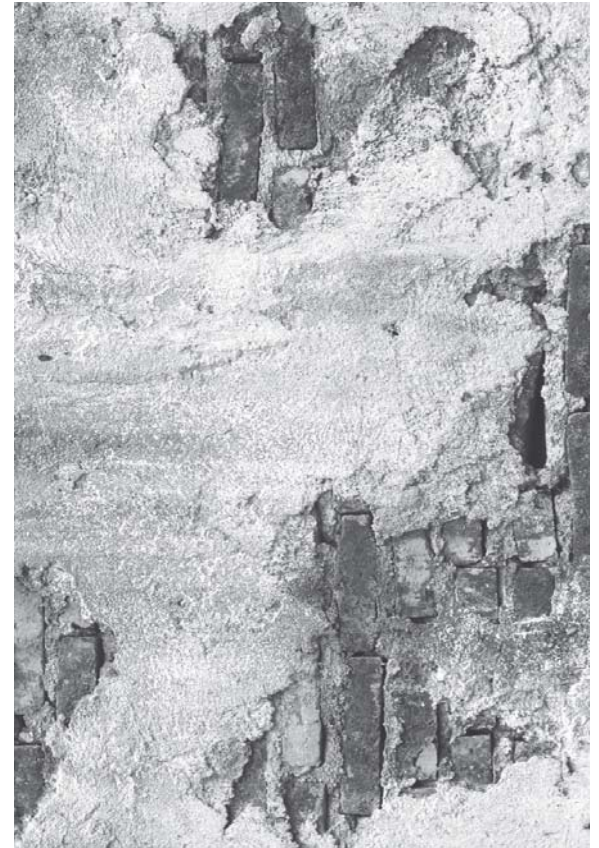
გეში

შენ ჯერ არ იცი, გემო,
ტალღებში სრბოლის გემო.

ჯერ არ გასულხარ ზღვაში,
არც შავში, არცა სხვაში.

ნაპირს მიბმული დგახარ,
ჯერ თვით არ იცი, რა ხარ.

ლელა მგელაძე

თუკი სიყვარულს
მზეზე ხშირად არ გამოფენთ,
ქარს არ მიუგდებთ გამოსაფიტად,
სამარემდე ინარჩუნებს
შემოდგომის მშვენიერ ფერებს.

კედლის ფოტოზე
ერთმანეთთან თავებმიდებულ
მშობლების ღიმილს
მიტოვებული სახლის სხვენში
ემალება ნგრევის დემონი.

არაფრისმქონემ ჩაუარა
ბედის რჩეულის მდიდრულ სასახლეს
და ცას ახედა
ობოლი ბავშვის უხერხულობით,
დედა-შვილის ურთიერთაღერსს
თვალს რომ არიდებს.

როგორც ფოთოლი,
მრავალსტიქიამოვლილი,
მინასთან ახლოს წყდება ზოგი
სიცოცხლის ხიდან,
ზოგი კი იღბლის მეცხრე ზეცას —
ვარსკვლავის მსგავსად.

მდიდრის თეთრ ხელებს
კვალს ვერ ამჩნევს
აქლემების ქარავნის პარვა.
კანდამსკდარ ხელზე
მოპარული ნემსიც ბრჭყვიალებს.

ბრძენი მოხუცი —
გაცვეთილი, მაინც
ძვირფასი წიგნი.

ხან სიძულვილი
სიყვარულზე მეტად
კამკამებს.

ფუყე თავთავთა
ხშირმა ჩრდილმა
დააჭკნო სავსე.

ცას დაუდევრად
ანენვია ღრუბლის
ჭალარა და ცალი თვალთ
უღიმის მინას.

შთაბეჭდილებაში სავსე დღეების კვლდაკვალ

თბილისის პირველი საერთაშორისო ფესტივალი კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მხარდაჭერით ჩატარდა. სპონსორთა შორის კი იყვნენ: ამერიკის შეერთებული შტატებისა და იტალიის საელჩოები საქართველოში, გოეთეს, პოლონეთის წიგნისა და ფრანგული ინსტიტუტები, ბრიტანეთის საბჭო, „აჭარა ჯგუფი“, „ვისოლი“ და „ბადაგონი“. პროექტს პარტნიორობა გაუწიეს: ლიტერატურის მუზეუმმა, კავკასიურმა და ევროპის სახლებმა, ლიტერატურულმა პრემიამ „საბამ“, თავისუფალმა და საქართველოს უნივერსიტეტებმა, ამერიკულმა აკადემიამ. საელჩოების, კულტურულ-საგანმანათლებლო ინსტიტუტებისა და კერძო კომპანიების ძალისხმევით, მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან თბილისს ოცამდე ავტორი ეწვია. როგორც სტუმრების, ისე მასპინძლების მოლოდინი დიდი იყო. ორგანიზატორები და პარტნიორი ორგანიზაციები ამ მასშტაბური ფესტივალისთვის გულმოდგინედ ემზადებოდნენ. მხარდამჭერმა საინფორმაციო საშუალებებმა პროექტის შესახებ სრული ინფორმაცია წინდანი მიანოდეს საზოგადოებას, საფესტივალო დღეებში კი ყოველდღიურად აშუქებდნენ ღონისძიებების მსვლელობას. ფესტივალის დაწყებამდე არაერთი უცხოელი სტუმარი მკითხველმა ლიტერატურული ჟურნალების — „ახალი საუნჯე“ და „არილი“ — საშუალებით გაიცნო. ამ პერიოდულ გამოცემებში დაიბეჭდა ნაწყვეტები ნაწარმოებებიდან, ასევე, ითარგმნა ინტერვიუები, ბიოგრაფიული მონაცემები, საგანგებოდ ფესტივალისთვის გამოიცა ორი რომანი. მწერალთა სახლმა მოამზადა საფესტივალო ბუკლეტი... ასე რომ, მწერალთა დიდ თავყრილობას თბილისი მომზადებული შეხვდა.

ფესტივალზე იმუშავა ჯგუფმა ნატა ლომურის, ნანა ნიბლაძის, შოთა იათაშვილის, ლელა შუბითიძის, დავით გაბუნისას, ნინო ბექიშვილის, ნინო გოგიტიძისა და კახა ხუნდაძის შემადგენლობით, რომელმაც დატვირთული, შინაარსიანი და მრავალფეროვანი საფესტივალო პროგრამა მოამზადა. დღის პირველი ნახევარი კულტურულ-საგანმანათლებლო ხასიათის ღონისძიებებს უნდა დათმობოდა. სტუმრების მასპინძელთა შორის სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებელი თუ ცენტრი დასახვდდა, საღამოები კი ლიტერატურული დისკუსიებით, პრეცენტაციებით, მკითხველთან შეხვედრებითა და საჯარო კითხვით უნდა გაჯერებულიყო. შეხვედრის ძირითად ადგილად მწერალთა სახლი მოინიშნა, თუმცა ღონისძიებები დაიგეგმა კავკასიურ სახლში, ლიტერატურის მუზეუმში, ევროპის სახლსა და „თბილისი გალერეაში“.

ცნობილი გახდა ფესტივალში მონაწილეთა ვინაობაც — ფილიპ ბესონი (საფრანგეთი), კლაუდიო პოცანი (იტალია), ვიოლეტ გრიგორიანი (სომხეთი), იოსიფ ნოვაკოვიჩი (კანადა), რასულ იუნანი (ირანი), მიკოლაი ლოზინსკი (პოლონეთი), გიუნელ მოვლუდი (აზერბაიჯანი), რაულ შროტი (ავსტრია), სერგეი ჟადანი (უკრაინა), სარა ბოუერი (დიდი ბრიტანეთი), ანთეა ნიკოლსონი (დიდი ბრიტანეთი), კეროლინ ფორშე (აშშ), კიმბერლი ჯონსონი (აშშ), ვერა პავლოვა (რუსეთი), ლუსი ტაპაჰონსო (აშშ). ქართველი ავტორებიდან კი — ლამა ბულაძე, ზვიად რატიანი, ანა კორძაია-სამადაშვილი, ეკა ქვენიშვილი და პაატა შამუგია.

18 მაისს შუადღის 12 საათზე პროექტის ორგანიზატორებმა, სპონსორებმა და პარტნიორებმა პრესკონფერენცია გამართეს. ფესტივალი კი იმავე საღამოს ფილიპ ბესონის წიგნის — „იქიდან ზღვა ჩანს“ — პრეზენტაციითა და მწერლის მკითხველთან შეხვედრით გაიხსნა.

ფილიპ ბესონი საფრანგეთიდანაა. იგი თექვსმეტი რომანის, კონოსცენარებისა და პიესების ავტორია, მიღებული აქვს ორი ლიტერატურული პრემია და თანამედროვე ფრანგული პროზის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან წარმომადგენლად იქცა. „იქიდან ზღვა ჩანს“ დალი იაშვილმა ფესტივალისთვის თარგმნა. წიგნი „ინტელექტმა“ გამოსცა. რომანის გმირი 40 წლის მწერალი ქალია მდიდარი წარმოსახვით და, ალბათ, სწორედ თვითკმარი შინა-

განი ცხოვრების გამოა, რომ შვილის ყოლა არ უნდა, დედობა არ აინტერესებს. ცხოვრება მას საბედისწერო სამკუთხედში გახვევს. იტალიაში მოგზაურობისას მის წინ ჩავლილი მამაკაცი შეუყვარდება. ფრანგული პროზისთვის დამახასიათებელი ფსიქოლოგიური ნიუანსებითა და ეროტიზმით, სასიყვარულო ურთიერთობების ლაბირინთებიც ამ დროს იხსნება. თუმცა

ეს დასასრული არ არის, მას კიდევ მოუწევს დაფიქრება ცხოვრებაზე, თავის საქციელზე, მოუწევს არჩევანის გაკეთება.

დარბაზიდან ბესონს შეკითხვები სხვა რომანების შესახებაც დაუსვეს. ანტერესებდათ, რატომ მთავრდება მისი ყველა წიგნი სიკვდილით, ან როგორ მოხდა, რომ რომანს — „იქიდან ზღვა ჩანს“ — განსხ-

ვავებული ფინალი აქვს. „როცა ჩემი წინა რომანი — „კარგი მიზეზი თვითმკვლელობისთვის“ — გამოიცა, მკითხველი მსაყვედურობდა, არ შეიძლება ასე წერა, ვიდაც უნდა გადარჩეს შენს ტექსტებში და მაშინ პირობა დავუდებ საკუთარ თავს, რომ მომდევნო რომანში აღარ მოვკლავდი პერსონაჟებს. ასეც მოვიქეცი,“ — განაცხადა ფილიპ ბესონმა.

იმავე საღამოს მწერალთა სახლის დარბაზი სვეტლანა ალექსიევიჩის შემოქმედების თაყვანისმცემლებმა გაავსეს. „ჩერნობილის ლოცვა“ პრეზენტაცია უავტოროდ ჩატარდა. მწერალს ფესტივალამდე ცოტა ხნით ადრე ვარშავაში გამგზავრებამ მოუწია, რათა მეორედ მიეღო რიჩარდ კაპუშინსკის პრემია ლიტერატურული რეპორტაჟისთვის. მგზავრობისას ავად გახდა და ფესტივალში მონაწილეობა ვეღარ შეძლო.

„ჩერნობილის ლოცვა“ ნინო ბექიშვილმა თარგმნა, „ინტელექტმა“ კი გამოსცა. მიუხედავად იმისა, რომ პრეზენტაცია უავტოროდ გაიმართა, მწერალთა სახლში ძალიან ბევრმა ადამიანმა მოიყარა თავი. პრეზენტაციის წამყვანმა ანა კორძაია-სამადაშვილმა ასე დაახასიათა მწერალი: „ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ავტორი და ადამიანი დღევანდელ მსოფლიოში. წიგნი „ჩერნობილის ლოცვა“ უბრალო ადამიანების მიერ მოთხრობილ ამბებზეა აგებული. მსგავსი წიგნი არასოდეს წამიკითხავს და ვერც წარმომედგინა, თუ შეიძლებოდა, ასეთი რამ დაწერილიყო. მასში პათოსის, სენტიმენტების მისხალიც არ არის. ქალბატონი სვეტლანა ხშირად იმეორებს, რომ მისთვის მნიშვნელოვანია არა დიდი მოვლენა, არამედ რიგითი ადამიანის ბედი. სწორედ ამგვარი დამოკიდებულებაა მისი წიგნების პოპულარობის მიზეზი“.

ლიტერატურულმა აგენტმა, გალინა დიურსტგოფმა კი, რომელიც ფესტივალზე სვეტლანა ალექსიევიჩს წარმოადგენდა, აღნიშნა: „ეს არც ჟურნალისტიკაა და არც მხატვრული პროზა. ესაა თხრობა ადამიანებზე, მათ ბედისწერასთან შეხება“. ყველაზე უკეთ თავად მწერალმა „ისაუბრა“ თავის თავზე — „დიდხანს ვეძებდი ჟანრს, რომლითაც გამოვხატავდი, თუ როგორ ვხედავ სამყაროს. და მოვძებნე. ადამიანთა ხმებს ვინერ. ისინი ფანჯრებს მიღმა, ქუჩებში ისმის. ჩემს წიგნებში მოწვევები ყველამ მოვლენებზე, ზოგი — ავღანეთის ომზე, ზოგიც — საბჭოთა იმპერიის დაშლაზე, სხვები — ჩერნობილზე. ყველა ერთად კი სიტყვებით ქმნის ქვეყნის ისტორიას, ზოგადად, ისტორიას. ამასთან, თითოეული თავის ბედისწერაზე მოგვითხრობს. დღევანდელ სამყაროში დოკუმენტი ძალიან მნიშვნელოვანი ხდება. მე არ ვაგროვებ მშრალ, შიშველ ფაქტებს, მე გრძნობების ისტორია მაინტერესებს“.

ასე შეიქმნა „თუთის ბიჭები“, „Second Hand-ის დრო“, „ომს ქალის სახე არა აქვს“, „ჩერნობილის ლოცვა“. იმ ისტორიებმა არაერთი პრემია მოუტანა ავტორს, მათ შორის წლის საუკეთესო წიგნის პრემია, რომელიც 2013 წელს პარიზში გადაეცა. იმავე წელს, ფრანკფურტში, მიიღო გერმანელი გამომცემლებისა და წიგნის გამავრცელებლების მშვიდობის პრემია. არის ცენტრალური ევროპის ლიტერატურული პრემიის — „ანგელუსი“, ამერიკულ კრიტიკოსთა და ეიბს მარია რემარკის პრემიების, ანდრეი სინიავსკის პრიზისა და კიდევ არაერთი მნიშვნელოვანი ჯილდოს მფლობელი.

პრეზენტაციაზე წიგნის მთარგმნელმა ნინო ბექიშვილმა ავტორთან „შეხვედრა“ გაიხსენა და თარგმნის მოტივაციაზე ისაუბრა: „მინდოდა, რაც შეიძლება მეტ ახალგაზრდას გაეგო, რა ქვეყანა იყო საბჭოთა კავშირი. ამის ცოდნა, უპირველესად, გჭირდება პრევენციისთვის — არა მხოლოდ იმ რეალური საფრთხეების ასაცნობად, რაც რუსეთისგან მოდის, არამედ ზოგადად, ტოტალიტარიზმის საფრთხისგან. უძლიერესი წიგნია. არ ვიცი, რას ცვლის ალექსიევიჩი ამ ინტერვიუებში, ალბათ, ეს არც არავინ იცის, მაგრამ მის წიგნებში ყველაფერი ნამდვილია — შემზარავად ნამდვილი. ზეპირი ისტორიები მეც ჩამიწერია, იმ ადამიანებთან ვმუშაობდი, რომლებმაც საბჭოთა რეპრესიები გამოიარეს. მიუხედავად იმი-

სა, რომ ამგვარი მეთოდით მუშაობის გამოცდილება მაქვს, ვერასოდეს წარმოვიდგენდი, რომ შეიძლებოდა ინტერვიუებიდან ამ დონის ლიტერატურა შექმნილიყო“.

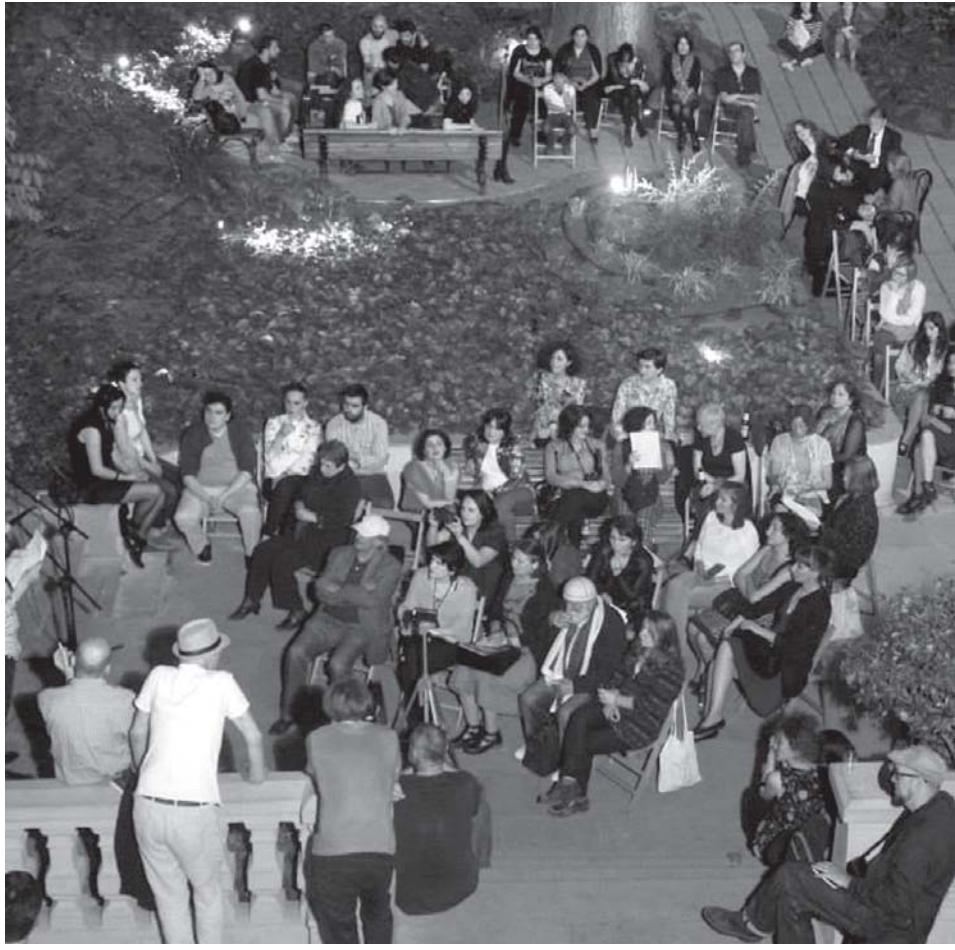
მომდევნო დღეს ფილიპ ბესონი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებს შეხვდა, კლაუდიო პოცანი — დანტე ალიგიერის საზოგადოების წარმომადგენლებს. რაულ შროტმა ლიტერატურის მუზეუმში დისკუსია გამართა თემაზე: ჰესიოდე „თეოგონია“, ჰომეროსი „ილიადა“ — უძველესი ტექსტები, მათი წყაროები და კონტექსტები. დისკუსიის მოდერატორი ლამაზ ბაქრაძე იყო. ვერა პავლოვას პოეზიის საღამოს კი კავკასიურმა სახლმა უმასპინძლა. იმავე დღეს მიკოლა ლოზინსკის მკითხველმა ევროპის სახლში მოუსმინა, მწერალთა სახლში კი სარა ბოუერმა და ანთეა ნიკოლსონმა დავით გაბუნიასთან ისაუბრეს.

სარა ბოუერი ბრიტანელი მწერალია. რომანისთვის — „სისხლიანი ნემსი“ — მოიპოვა სიუზენ ჰილის პრემია, მეორე რომანი — „სიყვარულის ნიგნი“ — ცხრა ენაზე ითარგმნა და 2009 წლის ბესოსეულია. ბოლო რომანი 2014 წელს გამოსცა. ვიზუალურმა არტისტმა, ანთეა ნიკოლსონმა კი პროზაული ტექსტების წერა გვიან დაიწყო. XX საუკუნის 90-იანი წლებიდან უმეტეს დროს საქართველოში ატარებს, როგორც აღნიშნავს, „გამოკიდებულია“ თბილისსა და ბრისტოლს შორის. მისი პირველი რომანი — „მცურავი ღრუბლების ალაში“, რომელშიც მოქმედება საქართველოში ხდება, 2013 წელს დაიბეჭდა. ახლა მეორე რომანზე მუშაობს.

ორივე ავტორმა წაიკითხა ნაწყვეტები რომანებიდან. სარა ბოუერმა ჯერ კიდევ დაუსრულებელი თხზულებიდან — „სიყვარული კლავს“, ანთეა ნიკოლსონმა — „მცურავი ღრუბლების ალაშიდან“, იმავე ნაწყვეტების თარგმანები დალილა გოგიამ და დავით გაბუნიაშვილმა შემოგვთავაზეს. შემდეგ მწერლებმა თავიანთ შემოქმედებაზე ისაუბრეს, იმ ნაწარმოებებზე, რომელთა ნაწყვეტებიც საღამოზე გაჟღერდა. პირველ თხზულებაში მოქმედება პალესტინაში ვითარდება — 1948 წელს ისრაელის სახელმწიფოს შექმნიდან ღაზას სექტორში კონფლიქტამდე. როგორც ავტორმა აღნიშნა, ახლო აღმოსავლეთის პოლიტიკურ მოვლენებში დიდი ბრიტანეთიც მონაწილეობდა და ამ პერსპექტივიდან მოვლენების დანახვა მისთვის საინტერესო აღმოჩნდა. ანთეა ნიკოლსონის ნიგნი კი მოთხრობილია საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდგომ პერიოდზე საქართველოში, სამოქალაქო ომზე, ნგრევასა და დეპრესიაზე, და ადამიანზე, რომელიც იოსებ ჯულაშვილის სახელს ატარებს.

„მიიჩნევთ თუ არა თავს პოლიტიკურ მწერლებად?“ — დათო გაბუნიას პირველ შეკითხვას ასეთი პასუხები მოჰყვა: სარა ბოუერი: „ვფიქრობ, წერა თავისთავად პოლიტიკური აქტია. მხატვრული პროზა არის საშუალება, შენიღბულად ილაპარაკო პოლიტიკაზე“. ანთეა ნიკოლსონი: „ვეთანხმდები სარას აზრს, მაგრამ ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ მხატვრულ პროზაში ყველაფერი გამოგონილია. უბრალოდ, ტყუილი რეალობას ჰგავს“. სარა ბოუერი: „მართალია, ჩვენ ვიგონებთ ამბავს, მაგრამ ის ხომ სინამდვილეშიც შეიძლებოდა, მომხდარიყო?! შესაბამისად, რეალობიდან ვსაზრდობთ, მის ერთგვარ კომენტარებას ვახდენთ“.

მომდევნო კითხვაზე, რამდენად გრძობენ პასუხისმგებლობას, როცა მხატვრულ ტექსტებში ისტორიულ მოვლენებს ეხებიან, ანთეა ნიკოლსონმა თქვა, რომ ისტორიულ და ნიგნის სიმართლეს შორის ხშირად დიდი განსხვავებაა: „ძალიან ვწუხვარ, აღიარება რომ მიწევს — თუკი ტექსტი ითხოვს, გადანყვეტილებას ნიგნის სიმართლის სასარგებლოდ ვიღებ, თუმცა არა მგონია, ძალიან შორს ვიყო ისტორიული სიმართლისგან“. სარა ბოუერი: „სრულეებით არ ვგრძნობ პასუხისმგებლობას. მე მხატვრულ პროზას ვქმნი და არა ისტორიულ დოკუმენტს. მასწავლებელი ვერ ვიქნები. თუ რომანის მკითხველს გაუჩნდება სურვილი, ამა თუ იმ ისტორიულ პერიოდს ახლოს გაეცნოს, მოიძიოს ის ისტორიული წყაროები, რომლებიც ნიგნის ბოლოს მაქვს მითითებული“.

ფესტივალის მეორე დღე კეროლინ ფორმეს, კიმბერლი ჯონსონისა და პაატა შამუგაის პოეზიის საღამომ დაასრულა.

ფესტივალის მესამე დღეს სარა ბოუერმა თავისუფალი უნივერსიტეტის სტუდენტებთან შემოქმედებითი წერის ვორკშოპი გამართა; ეკა ქვეციანიშვილი, ვიოლეტ

გრიგორიანი და გიუნელ მოვლუდი პოეზიის მოყვარულებს კავკასიურ სახლში შეხვდნენ; რაულ შროტს გოეთეს ინსტიტუტში უმასპინძლა; ევროპის სახლში ფოტოგამოფენა — „უკრაინული ღამე“ — მოეწყო და სერგეი ჟაძანმა უკრაინაში მიმდინარე მოვლენებზე ისაუბრა; საღამოს კი მწერალთა სახლი კლაუდიო პოცანი მკითხველს შეხვდა.

კლაუდიო პოცანის ლექსები თარგმნილია მრავალ ენაზე. წლების წინ მან დააარსა „პოეზიის საერთაშორისო სახლი“, რომელიც გენუის დოჯების სასახლეშია განთავსებული და სადაც ყოველწლიურად 180 ღონისძიება უფასოდ იმართება. იტალიელი პოეტი ქართველ მკითხველს ნუნუ გელაქემ წარუდგინა. ქალაქატონი ნუნუ იტალიაში ცხოვრობს, ის ქართული ლიტერატურის დიდი ქომაგია და პოპულარიზაციას უწევს ჩვენს კულტურას ევროპაში. მან არაერთი ქართველი ავტორი თარგმნა, შეადგინა თანამედროვე ქართული პოეზიის ანთოლოგია იტალიურ ენაზე და ხშირად ინვესტს მწერლებს იტალიაში სხვადასხვა ლიტერატურულ ფორუმზე. ამჯერად მან პოცანის პოეზია შემოგვთავაზა ქართულად. „ჩრდილური მარში“ — ასე ჰქვია ნიგნს, რომლის პრეზენტაციაც გაიმართა.

მესამე დღე ლიტველი პოეტების შემოქმედებითი საღამოთი დასრულდა.

ფესტივალის მეოთხე დღეს მწერალთა სახლში აშშ-ს საელჩოს ნიგნის თარგმანის მხარდაჭერის პროგრამის პრეზენტაცია გაიმართა, რომლის ფარგლებშიც გამოცემლობა „დიოგენემ“ საზოგადოებას ახალი სერია — „ამერიკელები“ — თანამედროვე ამერიკული ლიტერატურის 20 შედეგის წარუდგინა. კლაუდიო პოცანის ისევ შეხვდა მკითხველი მაჩაბელზე. ამჯერად ის მონაწილეობდა დისკუსიაში — „პოეზია, როგორც მარგინალური ლიტერატურა დღეს“. თემაზე ასევე ისაუბრეს კიმბერლი ჯონსონმა, ვიოლეტ გრიგორიანმა და რატი ამალღობელმა. დისკუსიას შოთა პაპავა უძღვებოდა. მან მთავარი თემა რამდენიმე საკითხად დაჰყო და სასაუბროდ ასე შესთავაზა ავტორებს: ა) იყო თუ არა ოდესმე პოეზია ლიტერატურული მენისტრიმი; ბ) რა დაკარგა და რა შეიძინა პოეზიამ ეპიკურობიდან ლირიკულობაში გადასვლით; გ) როგორია დღეს პოეტის სოციალური ფუნქცია; დ) ციკლურობა ლიტერატურაში; ე) პროზისა და პოეზიის დაპირისპირება; ვ) პოეზია და ციფრული ერა; ზ) პოეზიის ცნება — ვინ რას გულისხმობს მასში.

დისკუსიის თითოეულ მონაწილეს ძალიან საინტერესო და განსხვავებული მოსაზრება ჰქონდა. ისინი თავიანთი ქვეყნების სინამდვილიდან და პირადი გამოცდილებიდან საუბრობდნენ. დისკუსიაში ლამის მთელი დარბაზი ჩაერთო და, შესაბამისად, გვიანობამდე არავინ დაშლილა. ხოლო ამგვარ აქტუალურ თემაზე საუბრის შემდეგ, ვერა პავლოვას, ზვიად რატიანისა და სერგეი ჟაძანის პოეზიის საღამოს გამართვა, მათი ლექსების გაჟღერება მწერალთა სახლის ბაღში ძალიან დროული და, შესაძლოა, სიმბოლურიც იყო.

ფესტივალის მეხუთე დღეს ლუსი ტაპაპონსო ამერიკული აკადემიის მოსწავლეებს შეხვდა. კავკასიურმა სახლმა კი რასულ იუნანისა და გიორგი ლობჯინიძეს უმასპინძლა. აქტუალური თემაზე გაიმართა დისკუსია „თიბისი გალერეაში“ — „მწერალი და მოქალაქე, მწერლის სამოქალაქო პასუხისმგებლობა“. მასში მონაწილეობდნენ კაროლინ ფორმე, ლუსი ტაპაპონსო, იოსებ ნოვაკოვიჩი და ლაშა ბუღაძე, მოდერატორობა კი ლევან ბერძენიშვილმა ითავა. როგორც მოსალოდნელი იყო, ის შესანიშნავად გაუძღვა საღამოს და საშუალება მისცა სტუმრებს, ესაუბრა თემებზე: რა გამოწვევების წინაშე აყენებს მწერალს XXI საუკუნე; შეიცვალა თუ არა მწერლის როლი ტექნოლოგიებისა და მედიის განვითარებასთან ერთად; როგორია დღეს მწერლის გავლენა საზოგადოებაზე; სად არის მწერლის, როგორც მოქალაქის, ადგილი დღევანდელ მსოფლიოში და რისი შეცვლა შეუძლია მას.

მწერალთა სახლის ბაღში შეკრებილ სტუმრებს კეროლინ ფორმემ, კიმბერლი ჯონსონმა და ზვიად რატიანმა მარკ სტრენდისადმი მიძღვნილი ხსოვნის საღამო შესთავაზეს. პირველი საერთაშორისო ლიტერატურული ფესტივალი კი, რომელიც ასეთი დატვირთული, საინტერესო და შთაბეჭდილებებით სავსე აღმოჩნდა, ღია ცის ქვეშ გამართულმა პოეზიის საღამომ დაასრულა, რომელმაც ყველა მონაწილე და სტუმარი მოიცვა და გააერთიანა.

მომზადდა თამარ ჟურულმა

ავსტრიელი პოეტი ერიკა კრონაბიტიერი დაიბადა 1959 წელს. იგი, ასევე, წერს საყმანელო პროზას და სახელოვნებო აქციების ორგანიზატორია. სწავლობდა შედარებით ლიტერატურათმცოდნეობას, გერმანისტიკას და ხელოვნების ისტორიას ინსბრუკში. როგორც პოეტს, მიღებული აქვს მრავალი ლიტერატურული პრემია და სტიპენდია. ამავე დროს, თავად არის ლიტერატურული ჟურნალების და ანთოლოგიების გამომცემელი, თემატური პროექტების ავტორი და თანაავტორი. არანაკლები ინტენსივობით მუშაობს მხატვრობასა და მხატვრულ ფოტოგრაფიაში, ღია სივრცეში გამართული მისი აქციები საზოგადოებრივი სივრცის პერიოდული პერფორმანსული კვლევის ნიმუშებია. კრონაბიტიერის პოეზიისთვის დამახასიათებელია ლექსებში კოდირებული მტკივნეული პირადული გამოცდილებების გადატანა ლირიკულ განზომილებაში, ემოციების განზოგადება და წარმოსახულ თანამოსაუბრესთან ინტიმური დიალოგი. შემთხვევითი არ არის მისი ერთი ასეთი ლექსი-დიალოგი ფრიდერიკე მაიროკერთან, რომლის ნეომოდერნისტული ესთეტიკა კრონაბიტიერისთვის, მისი თაობის არაერთი პოეტის მსგავსად, სანიმუშოა: ამ ესთეტიკის თანახმად, პოეზია შთაგონების ნაყოფია, პოეტური პრაქტიკა შემოქმედება და განსხვავდება ყველა სხვა სახის საქმიანობისგან, მაგრამ პოეზია არ არის ნატიფი გრძნობების პირდაპირი გამოხატვისა და ემოციების პლაკატური მანიფესტაციების ველი.

ერიკა კრონაბიტიერი

სინაზა: მარმარილოსი

აღელვებულ სინაზე ხელს მიქნევ იმ დროიდან მეხები თითებით ჩრდილების ტყეში ფოთლებს ვუვლი შენს ნარჩენებს ზღვაში ვეზიდები შორს ტალღებში სადაც ზვირთები ამოაფრქვევენ და ჩაიტანენ რაც დარჩება — თოლიების კივილია შენ რომ გაგყვება მარმარილოს ნაპირებისკენ შეამტვრევს ნაპირს მარმარილოს კიდეს

მთელი ნუგეში

ვის სურს ილაპარაკოს დასასრულზე ამ დაწყებულ დასასრულზე სულ ბოლოს ცრემლების ზღვამდე ამ წუთამდე ასე გრძელდებოდა როგორღაც გრძელდებოდა უფსკრულის ყოველი წერტილი მიემართება ითხოვს და მიგვიძღვის ჩვენ აქამდე ყველაფერი გამოგვივიდა ვიარეთ საკუთარ კვალზე რომელსაც ასე მონდომებით ვტოვებდით ახლა კი წერტილი წერტილია რომელსაც დავსვამთ იქ სადაც იწყება ნაშლილი ნაპირები განვლილი ცხოვრების სადაც იწყება არაფერი რისთვის გავისარჯეთ სწორედ არაფრისთვის რომელიც იწყება წერტილით არაფრის შემდეგ თვალს ვადევნებთ სხვის სიკვდილს ვთხრით საფლავებს წარმოვთქვამთ სენტენციებს მათთვის და იმათთვისაც ვისი რიგიც ახლა დადგება უმონყალოდ წავშლით მათ სახელებს დისკეტიდან როცა ჩვენი რიგიც მოვა გარდაუვალი დასასრული მხოლოდ მათთვის გადანახული ვისაც უმონყალოდ წავშლით დისკეტიდან უკლებლივ ყველას ამაშია მთელი ნუგეში

ვისი ვინამოთ ვისი

ჩვენ აღარ გვიყვარს წარმოთქმა სიტყვების რომლებსაც ვფლობთ აღარ გვჯერა ჩვენი ფიქრების იქნებ ვერც მეორე და ვერც მეოთხე ან მეხუთეზე ცდაზე ვპოვოთ სიმშვიდე ჩქარ სირბილში ნაპირის გასწვრივ ვის უნდა მივმართოთ ჩვენი კითხვებით და ვინ ითხოვს რომ ყური მივუგდოთ ვისი ვინამოთ ვის ვენდოთ რომ არ დავრჩეთ მიტყუებული ვინუნუნოთ რომ გვიღალატეს მამლის მესამე დაყვილებაზე ექ მამალი ყივის

მშვიდობით, ამაა

იოჰან კრონაბიტიერს

გადარჩენილები ვფიქრობდით რომ შენ კიდევ ერთხელ გადარჩი მაგრამ არა: გადარჩენაზე არ გიფიქრია შენ ის გჭირდებოდა

შენი ცხოვრების გზა მოფენილი იყო ქვებით, პირქუში მშობლიური სახლი, სასტიკი მამა, მტერზე უარესი მთელი შენი ჩუმი სიყვარული, შენი ერთგულება მიეცი ქალს, რომელმაც მიგიღო ხშირად სდუმდი საკუთარ თავთან, ზოგჯერ შენი დუმილი იყო ხმამაღალი არაფერს ამბობდი წარსულზე შენს ცოლს და მის გავრცელებს აუშენე პატარა, საიმედო ბუდე

ყველაფერი, რისი მოცემაც შეგვეძლო მოგვცით ნუგეშად. როცა გავიდა ჩუმი სიხარულის სამი წელიწადი არაფერი დაგვრჩა მოსაცემი, აღარ ვიყავით შენთვის ნუგეში, მხოლოდ ხიდი, შენ რომელზეც გაიარე

მას შემდეგ უნდა გვეცხოვრა ყოველდღე ცხოვრების დაფიდან ჩამოგვეხსნა გაზაფხული, ზაფხული, შემოდგომა, ზამთარი ქუდიანი პატარა მებღაღე შენი დაძახება ყოველ დილით: უკვე გავიღვიძე და კიდევ: კარგად მეძინა მზის სხივი საუზმის მაგიდაზე ერთხელ კი: საშინელი ღამე იყო შეგეშინდა რუხი, სადაგი დღეების

აღარაფერი იქნება და არაფერი გაგრძელდება იდგა შენს ფიქრში

რა შეგვეძლო შენთვის მოგვეცა? სითბო, სიტყვები, დრო მოგხვეოდით გამხდარ მხრებზე მსუბუქად, როგორც ნუგეში გადარჩენის სტრატეგია მხოლოდ ეს შეგვეძლო მოგვეცა — იმედი — რისი? არ ვიცოდით

ნამით შეყოვნდი ერთი გულისცემა წასვლა დააპირე და საათს შეხედე — სამი წელიწადი გასულა

ერთი გულისცემაც და ჩვენგან შორს ხარ

ასე ძლიერი სიყვარული

რა ძლიერია ძალა სიყვარული ძლიერია ისე ძლიერი როგორც სიყვარული არის სიყვარული ისე ძლიერი როგორც ძალა თუ ძალა არის ისე ძლიერი როგორც სიყვარული თუ ძალაუფლება ისე ძლიერი როგორც ძალა თუ ძალა ისე ძლიერი როგორც ძალაუფლება

თუ ძალაუფლება ისე ძლიერი როგორც სიყვარული თუ სიყვარული ისე ძლიერი როგორც ძალა თუ სიყვარული უფრო ძლიერია ვიდრე ძალა

აცრემლებული

და ტყუილი ბარბაცით მიჰყვება მითითებებს სანამ სანთლებს შემოიტანენ ვერაფერი ვისწავლეთ ვერაფერი მხოლოდ ისინი ვისაც უყვართ ჩაივლიან და შეიტყობენ სიმართლეს ძალიან მალე ვიდრე ერთმანეთს ნააქცევინ როგორც იქცევა თავთავი მოტეხილ ღეროზე ცხოვრების ტყულზე გადამტვრეულებს და უკან მოტოვებულებს არ ჩაგვიფრენს იმედის მტრედი სულ უფრო მეტნი ვართ ვისაც გაგვექრობია იმედი სასწაულის და ანგელოზის — ყველაფრის ისღა დაგვრჩენია დაველოდოთ სანამ სიკვდილი ჩვენს შესახვედრად გამოფრინდება მოგვეხვევა აცრემლებული

კვლევა ლარნაკის პირთან

ჩამკვდარი წითელი ლარნაკის პირთან ყავისფერი, რომელიც ახრჩობს შენ ასე იტყოდი ამოიცნობა წითელი ისევე მეც გეტყოდი რამეს, კვერს დაგიკრავდი ვიტყოდი, რომ წითელია ყაყაჩოსავით რაღაც სიტყვები ყაყაჩოსა და წითელზე ან ამერიკულ მთებზე სრიალი მხიარულად მოკუნტული აღმა და დაღმა ან ვარდის ყლორტის წვრილი ეკალი

ახლა მხოლოდ თავს გიქნევ შენთან ერთად ვფიქრობ ნათქვამზე

ღია პარათი ხაღით

ფრიდერიკე მაიროკერს

მომზირალ თვალეში იბეჭდება ასლები ვადარებთ ჩვენს ლექსებს და ვუმზერთ სინამდვილეს

დადგება დრო, როცა უკანასკნელად შეხედავ ჩამავალ მზეს მაგრამ შესაძლოა კიდევ მრავალჯერ გაიღვიძო დილით ფეხებგაყრილმა უზარმაზარ ფეხსაცმელებში რომლებიც არც ისე დიდი გაქვს გვაჩვენებ ღია ბარათს შენი ზურმუხტისფერი სიყვარულის წინა გაჩერებისას თვალეში დაუნდობლად მიმოდიან ზემოთ და ქვემოთ

თარგმან მანია გომოლაქაძე

ახალბერძნული პოეზია

ლორენცოს მავილისი

ლათე

ნეტარ არს ყველა გარდაცვლილი, ვინც დაივიწყა
სიმწარეები ცხოვრებისა. ოდეს მზე ჩადის,
ოდეს წყვედადი მოსდევს დაისს და გსტუმრობს დარდი,
ნუ დაიტვირთ მათ, ვინც უკვე დაფარა მიწამ.

ასეთ დროს სულელებს წყურდებთ და იქით ილტვიან,
სად დაიწყებთ ბროლის წყალი კამკამ-მდინარებს,
თუმც მყის ჭაობი მდორე ნუმპედ აქცევს მდინარეს,
თუკი მათ გამო სიყვარულით ვინმემ იტირა.

მაგრამ რომ შესვან მღვრიე წყალი, გაახსენდებთ,
გზად — ასფოდელთა თეთრ მდელსკენ მიმავალ სულელებს,
ყველა ტკივილი, ძველთაგან რაც ძილად ედებათ.

და თუკი მანაც შებინდება ცრემლსა გვგრის ულევს,
შენმა თვალემა, დე, ცოცხლები იტირონ ძალუმ,
ვისაც სწადიათ დაიწყება და ვერ კი ძალუმთ.

შენი ხომალდის იალქნებად მოგონებები გეშლებოდეს,
შენი სული გეპყრას მის საჭედ,
მარტოდმარტო ვიდოდე იმ ბნელ ღამეებში,
და ყველასგან მივიწყებული
ჰგავდე მინდორში მიტოვებულ ნათიბის ნარჩენს.

თუ რა მწარეა ხედავდე ძველ თანამებრძოლებს —
სტიქიებისგან შეწირულებს,
გრძნობდე, რომ ახლოს აღარცერთი მათგანი მოჩანს...
რა უცნაურად მამაცდები, გარდაცვლილ რომ ესაუბრები,
მაშინ, როდესაც აღარ კმარა ის ცოცხლები, ვინაც შემოგრჩა.

ისევ საუბრობს... ვხედავ ხელებს, რომლებმაც ისიც კი იცოდნენ,
მოესინჯათ თუ ვით იყო ამოჩორკნილი გემის კიჩოზე ქალთევზა და
ისიც შეეძლოთ —
ამ შუაგულ ზამთრის ავდარში
უშფოთველი და ლურჯი ზღვა რომ
ჩემთვის მოეცათ.

იორლოს სეფერისი

მინანარი ერთ უცხოურ სტრიკონზე ედღვნება ელის

ბედნიერია, ოდისევსის გზას ვინც დაადგა,
ნეტავ მას, ვინაც გამგზავრებისთანავე იგრძნო
მძლავრი ბორკილი მის სხეულში დაჭიმულ ტრფობის,
ძარღვებში რაც სისხლად ჩაუდგა.

იმ სიყვარულის, მარადმდინარ რითმს რომ მიჰყვება,
მუსიკასავით მდინარებს და
დამარცხების არ უდგას საფრთხე,
იმ მარადიულ სიყვარულის,
რომელიც სწორედ მაშინ იშვა, როცა ჩვენ ვიშვით,
და არვინ იცის, ჩვენ რომ ვკვდებით,
ჩვენთან ერთად ისიც თუ კვდება.

ღმერთს ვვედრი, დიდი ნეტარების იმ ბედნიერ ჟამს,
ძალით აღმავსოს, რომ გამოვთქვა ეს სიყვარული.
ხანდახან ვზივარ მარტობით გარშემორტყმული
და მის შორეულ გუგუნს ვუსმენ,
როგორც ზღვის ღმუილს,
საიდანღაც რომ ეპარება შტორმი ფარულად.

და აი, ისევ ოდისევსის მოდის აჩრდილი,
მლაშე ზღვასთან ჭიდილისაგან
სისხლჩამდგარი თვალებით კვლავ მიმზერს ამაყად.
იმ თვალეებშივე დანთებია შლეგი ნადილი,
ისევ იხილოს კვამლი, რომელიც მისი სახლის სითბოს ამოსდის,
ძალდი, რომელიც მის მოლოდინში შეაბერდა ეზოს ალაყაფს.

დგას დიდებული, შევერცხილი ნვერის მიღმიდან
ჩურჩულად ისმის ჩვენი ენის ტკბილი სიტყვები,
სწორედ ისე, ვით წარმოთქვამდნენ სამიათასზე მეტი წლის წინ.
მძიმე საჭის და თოკებისგან დაკოჟრილ ხელს კვლავ მშვიდად მიწვდის,
და ვხედავ, მის კანს ათასგვარი ქარიშხლის, ხვატის
და ყინვა-თოვლის კვალი ისევ ცხადად ატყვია.

თითქოსდა სურს, რომ ჩვენ შიგნიდან გამოდევნოს
ის საზარელი კიკლოპი, ვინც ცალ თვალს გვისწორებს,
ის სირენები, ერთი მღერით რომ დაიწყებენ ბურუსში გვხვევენ,
და ის ქარიშხლები,
ო, საზარელი არსებები,
რომელთა გამოც ვერ ვიჯერებთ, რომ
ისიც ერთი ჩვენგანი იყო,
ჩვეულებრივი კაცი, რომლის სული, სხეული
მთელ სამყაროს ერკინებოდა.

ჰო, ეს დიდი ოდისევსია.
ის ოდისევსი, ვინც თქვა, ხის ცხენით შევიდეთო,
ვის წყალობითაც აქაველთა ლაშქარმა მარცხი აგემა ტროას.
და წარმოვიდგენ, თუ ვით მოდის, მიმითითებს,
როგორ ავაგო ხისგან ნაკეთი ჩემი ცხენი,
რათა შევძლო და დავამარცხო მეც ჩემი ტროა.

ისე თავმდაბლად, მშვიდად ყვება, ისე მარიგებს,
თითქოს მამაა, თითქოს ერთი გვექონდეს გვარი,
ხანაც იმ ზღვისკაც მოხუცებს ჰგავს,
ბადებზე დაყრდნობილი რომ მომითხოვდნენ,
როცა ზამთარი დგებოდა და შლეგობდა ქარი.

ბავშვობის წლებში სწორედ ამგვარად მიყვებოდნენ ეროტოკრიტოსს,
სევედა უჩინდათ გადმომდგარი თვალში ცრემლებად.
ეს მაშინ, როცა ძილს მიფრთხობდა არეტეს ავი ბედისწერა,
როდესაც სიზმრად მარმარილოს კიბებზე მავალს ვხედავდი.

და მიაბობს,
თუ ვით მწარეა.

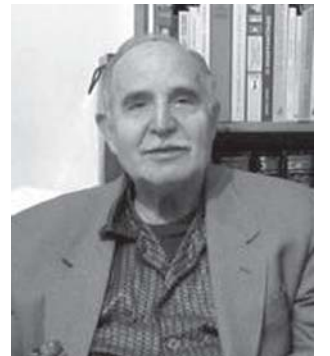
დინოს ხრისტიანოპულოსი

ყულვი

ახლა, როდესაც საბოლოოდ ამოგშაღე ჩემი გულიდან,
უფრო და უფრო დაჟინებით ბრუნდები უკან,
ტირანულად ბრუნდები უკან.
ჩემთვის წყალობას ვერ იტყვენ შენი თვალები,
ჩემთვის სინაზეს ვერ იტყვენ შენი სიტყვები,
და ეგ თითებიც უფრო მეტად მტკიცენ გახდნენ —
ჩემი ყელისთვის მეტად სანდონი.

ზღვა

ზღვა ჰგავს სიყვარულს — შედიხარ და არც კი იცი
უკან გამოსვლას კვლავ თუ შეძლებ,
ზღვა სიყვარულს ჰგავს.
სიყმანვილის ჟამს, აბა, ვის არ უგემია
საბედისწერო ჩაყვინთვები, სასიკვდილო გადახტომები,
ვის არ უგრძნია განასკვული ფეხის სიმწარე,
მოულოდნელ წყალქვეშა ორმოს, ანდა უხილავ რიფებს ვინ არ გამოსდებია,
აბა, ვინ არ გაუტაცნია ველურ მორევს,
ვინ არ შემკრთალა ზვიგენისა თუ მედუზათა ნასუსხის შიშით.
სისულელეა, ზღვაზე გასვლა მისთვის შეეწყვიტოთ,
რომ რაღაც ხუთი-ექვსი კაცი დამხრჩვალა მისით.
სისულელეა, ზღვას მხოლოდ მისთვის ვულაღატოთ,
რომ ჩვენი შთანთქმის ყველა ხერხს ფლობს, ყველა გზა იცის.
ზღვა ჰგავს სიყვარულს —
ათასები ხარობენ მისით,
მაგრამ ერთი ზღავს.

კიკი დიმულა

უტკავისი გაურკვევლობა

„წმინდაო ღმერთო“ — დღეში ბევრჯერ,
არ დაგვავინწყდეს,
რათა ებოდოს მკვდრის სტატუსი
მიძინებულს მონასა შენსა.
უზენაესო, რას გულისხმობ?
მონა სხვაა და მკვდარი სხვაა?
ნეტავ როდიდან დაუშვი, რომ
ასე ღრმა ძილით ეძინოთ შენს
დაუსჯელ მონებს.
ღმერთო, სიკვდილი მართლა თუ შეველის
და თუ მართლა ათავისუფლებს,
როგორაც ჩვენ გვარწმუნებს ხოლმე
ტკბილზე ტბილი გაურკვევლობა,
მაშინ შენ მაინც რაღად გინდა,
რაში გჭირდება მონათმფლობელსაც მბრძანებლობდე?
მიძინებულსო...
მართლა ძილზეა საუბარი, ჩემო უფალო?
ანუ მკვდარს მუდამ თან სდევს ძილი...
ნუთუ ცხოვრების დაკარგვას ასე მარტივად ძალუმს მიაძინოს ადამიანი?
არადა ჩვენთან — ჯერ კიდევ ვინც ზედა სამყაროს მონები ვართ —
მათ შორის, ჩვენთან,
თვალს, აბა, ისე ვინ მოხუჭავს, გაურკვევლობა-ბებიამ
თუ იავნანით არ მიაძინა,
და ვარდისფერი, ტკბილზე ტკბილი გამოღვიძების
სიტყვა თუ არ მისცა ძილის წინ.
იქნებ, უფალო, ამ გულქვა და ქიშპით საგსე
ლოცვებს როდესაც ამტკიცებდი,
იქნებ მაშინ შენაც ჯერ კიდევ კაცი იყავ?
იქნებ... ვინ იცის...

